

07.08.2012

Oikeusministeriölle

Lausuntopyyntö 23.5.2012 OM 12/41/2007

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa hallintoasian käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Pirkanmaan ELY-keskus pitää hallinnon oikeussuojajärjestelmän toimivuutta ja hallintoasioiden viivytyksetöntä käsittelyä tärkeinä. Viivytyksetöntä käsittelyä ja niukkenevien viranomaisresurssien järkevän käytön yhteensovittamiseksi Pirkanmaan ELY-keskus esittää seuraavaa:

Hallintolain 23 a §:ään ehdotetusta käsittelyajan määrittämisestä

Hallintolain 23 a §:ään ehdotettu velvollisuus määritellä odotettavissa oleva käsittelyaika tietyille asianosaisen oikeusasemaa koskeville asioille ei ole viranomaistoiminnassa ongelmatonta. Käsiteltävät asiat eivät välttämättä ole keskenään samankaltaisia ja ne saattavat vaatia hyvinkin erilaisen työmäärän viranomaisen selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi ja asian ratkaisemiseksi. Monien viranomaisasioiden käsittelyyn liittyy useita erilaisia työvaiheita. Käsiteltävistä asioista osa on erittäin monimutkaisia ja niissä joudutaan hankkimaan runsaasti selvityksiä ja lausuntoja eri viranomais- ja yksityistahoilta. Käsittelyaika ei tällöin riipu pelkästään käsittelevästä viranomaisesta eikä ole välttämättä edes tämän määrättävissä. Osa käsiteltävistä asioista saattaa vaatia useiden eri asiantuntijoiden syvällistä paneutumista esimerkiksi juridista erityisasiantuntemusta vaativissa kysymyksissä. Hakemuksen saapuessa tai asian muutoin tullessa vireille kaikki sen ratkaisemiseksi tarvittavat toimet ja selvitystarpeet eivät välttämättä ole vielä havaittavissa. Toisinaan saatu selvitys antaa aihetta lisäselvityspyynnöille.

ELY-keskukset toteuttavat myös valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa samalla kun niiden resurssikehitys alenee jyrkästi. Nämä toimet vähentävät väistämättä asiantuntijoina toimivien hallintoviranomaisten määrää ja vaikuttavat suoraan käsittelyaikojen pituuteen. Kun vain osa poisjäävistä asiantuntijoista voidaan korvata uusilla rekrytoinneilla, ei kaikille viranomais tehtäville ole kaikissa tilanteissa osoitettavissa päteviä tekijöitä. Ongelmallisia ovat myös loma- tai sairauslomatilanteet, jolloin asiantuntijalle ei välttämättä ole osoitettavissa pätevää sijaista.

Keskimääräisestä käsittelyajasta

Pirkanmaan ELY-keskus esittää, että ehdotetun hallintolain 23 a §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen tekstiä muutetaan siten, että viranomaisen olisi määriteltävä odotettavissa oleva *keskimääräinen* käsittelyaika:

"Viranomaisen on määriteltävä keskeisissä asiaryhmissä odotettavissa oleva *keskimääräinen* käsittelyaika sellaisille asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta koskeville asioille, jotka viranomainen ratkaisee hallintopäätöksellä."

Viranomaisen on käsiteltävä asia ilman aiheetonta viivytystä hallintolain 23 §:n nojalla. Ehdotetussa lisäyksessä otetaan huomioon asian selvittäminen, mikä ei ole aiheetonta viivytystä, ja käsiteltävien asioiden tapauskohtaisen selvittämistarpeen vaihtelu.

Kirjallisesta käsittelyaika-arviosta

Tietyissä viranomaistehtävissä hakemusmäärät ovat huomattavan suuria. Kesken-eräisiä asioita saattaa olla kymmeniä tai jopa satoja yhtä käsittelijää kohden. Mikäli merkittävästä osasta näistä tullaan antamaan ehdotetun hallintolain 23 a §:n 2 momentin mukainen diaariin merkittävä kirjallinen käsittelyaika-arvio, tulee se sitomaan resursseja pois varsinaiselta päätösten valmistelutyöltä.

Pirkanmaan ELY-keskus esittää, että oikeus kirjalliseen käsittelyaika-arvioon olisi vasta siinä tapauksessa, mikäli 1 momentin mukainen odotettavissa oleva käsittelyaika ylittyisi. Tässä vaiheessa viranomaisella yleensä on jo käytettävissään tarkat tiedot siitä, miksi keskimääräinen käsittelyaika ylittyy ja mitä toimenpiteitä asiassa vielä joudutaan tekemään ennen ratkaisua. Myös potentiaalisten "varmuuden vuoksi" pyydettyjen kirjallisten käsittelyaika-arvioiden määrä vähenisi näin huomattavasti.

Pirkanmaan ELY-keskus esittää, että 2 momentin ensimmäistä virkettä muutettaisiin seuraavasti:

"Viranomaisen on annettava asianosaiselle tämän pyynnöstä kirjallinen arvio päätöksen antamisajankohtasta (käsittelyaika-arvio), *mikäli odotettavissa oleva keskimääräinen käsittelyaika on ylitetty.*"

Kiinteistä käsittelyajoista

Mikäli erityislakeihin tullaan säätämään kiinteitä käsittelyaikoja, Pirkanmaan ELY-keskus esittää, että niitä määritettäessä otettaisiin huomioon asioiden monimutkaisuus sekä käytettävissä olevien asiantuntijoiden määrä, ja että asiaa korostettaisiin jo tässä hallituksen esityksessä.

Matti Selo
Hallintojohtaja

Annukka Lagerstam
Lakiasiainpäällikkö